

FEDERACJA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH SŁUŻB MUNDUROWYCH

Warszawa, 10 lutego 2014 roku

F-12 /2014

Przewodniczący
Grzegorz Nems
601 896 105

Przewodniczący
Mariusz Tył
693 878 687

Przewodniczący
Krzysztof Oleksak
602 368 518

Przewodniczący
Krzysztof Hetman
608 340 440

Przewodniczący
Czesław Tuła
601 088 268

Szanowny Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Federacja Związków Zawodowych Służb Mundurowych, zrzeszająca organizacje reprezentujące funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej, zwraca się do Pana Marszałka o odrzucenie przez Senat RP procedowanego obecnie w Parlamencie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o Straży Granicznej, ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, ustawy o Biurze Ochrony Rządu, ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, ustawy o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego, ustawy o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 543).

Biorąc pod uwagę wynikającą z ustaw pragmatycznych poszczególnych służb mundurowych oraz statutów naszych organizacji potrzebę ochrony uprawnień funkcjonariuszy jako uwzględniających specyfikę służby i wynikające z niej zagrożenie życia i zdrowia funkcjonariuszy Służby Więziennej, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Policji, uważamy projekt zawarty w druku senackim nr 543 za krzywdzący dla funkcjonariuszy i szkodliwy z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa oraz wnosimy o wstrzymanie dalszych prac w kierunku zmian uprawnień funkcjonariuszy dopłatnych zwolnień lekarskich.

Za odrzuceniem projektu ustawy zawartego w druku senackim nr 543 przemawiają w szczególności następujące argumenty:

- **Niedostatecznie zweryfikowane dane dotyczące potencjalnych oszczędności.** Tak naprawdę trudno tu zresztą mówić o rzeczywistych oszczędnościach, gdyż projekt – co zauważają w oficjalnych wypowiedziach

nawet przedstawiciele Ministerstwa Spraw Wewnętrznych – nie przynosi żadnych korzyści finansowych dla budżetu Państwa. Proponowane zwiększenie funduszy nagrodowych poszczególnych służb wynikające z różnicy między pełnym uposażeniem funkcjonariusza a uposażeniem funkcjonariusza przebywającego na zwolnieniu lekarskim oznacza jedynie przemieszczenie środków w ramach tego samego budżetu. Natomiast brak jakiegokolwiek społecznej kontroli nad wydatkowaniem tych środków jest nie do przyjęcia biorąc pod uwagę zdarzające się w przeszłości przesunięcia z funduszu nagród na wydatki rzeczowe.

- **Niedopracowana i pomijana kwestia powodów i źródeł zwolnień lekarskich funkcjonariuszy.** Nie ulega wątpliwości, że powinno się w pierwszej kolejności eliminować przyczyny a nie skutki, tymczasem projekt zmierza w dokładnie odwrotnym kierunku. W pewnym sensie dąży on także do karania pełniących efektywnie codzienną służbę funkcjonariuszy, którzy np. w wyniku ekstremalnych warunków atmosferycznych bądź wskutek kontaktu z osobą chorą zapadną na określone schorzenie lub dolegliwość, a nie zawsze uda się dowieść związku tego typu zachorowań ze służbą. Przedstawione przez MSW dane dotyczące skali zwolnień lekarskich w służbach mundurowych nie odnoszą się szczegółowo do przyczyn tych zwolnień i tytułu, z jakiego są udzielane.
- **Nazbyt wybiórcze, "mechaniczne", nieprzemyślane i niedostatecznie uargumentowane zastosowanie zasad dotyczących pracowników w stosunku do służb mundurowych.** Obecna próba przeniesienia na grunt tych służb przepisu dotyczącego zwolnień lekarskich wywodzącego się z kodeksu pracy, jednak w oderwaniu od pozostałych przepisów K.p. powoduje, że w przypadku przyjęcia przez Parlament ustawy w proponowanym kształcie funkcjonariusze Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej znajdują się w sytuacji gorszej niż inne grupy zawodowe. Nadal bowiem nieuregulowana pozostaje kwestia płatnych nadgodzin oraz ekwiwalentu za służbę pełnioną w porze nocnej oraz w dni ustawowo wolne od pracy. Nie wolno też zapominać, że służba pod wieloma względami różni się od pracy, a podstawowymi elementami różnicującymi są tu narażenie na utratę zdrowia, a nawet życia oraz pełna dyspozycyjność funkcjonariuszy.
- **Szczególne role i odpowiedzialność funkcjonariuszy oraz specyfika branżowych przepisów dotyczących służb mundurowych.** Funkcjonariusz, który nie dopełni obowiązków lub przekroczy uprawnienia, naraża się nie tylko na odpowiedzialność dyscyplinarną, ale również karną. Większe w porównaniu z olbrzymią większością pracowników jest ryzyko chorób zawodowych, a także stres związany z wykonywaniem obowiązków służbowych wynikający między innymi ze stykania się z sytuacjami ekstremalnymi i granicznymi (wypadki, pożary, powodzie, uszkodzenia ciała, śmierć itp.) oraz niebezpiecznymi przestępcami. Powoduje to,

że wielu funkcjonariuszy po określonej liczbie lat służby de facto nie nadaje się do dalszego efektywnego jej pełnienia. Odzwierciedleniem tej sytuacji są przepisy branżowe umożliwiające funkcjonariuszom odejście ze służby na zasadach korzystniejszych niż w systemie powszechnym, a także przewidujące jak dotąd w każdej sytuacji pełnopłatne zwolnienia lekarskie, również w przypadku osób wypalonych zawodowo, mogących skorzystać z pomocy specjalistów i niejednokrotnie w rezultacie takiej pomocy znajdujących swoją dalszą drogę w formacjach mundurowych.

- **Ograniczenia i inne rozwiązania obowiązujące w stosunku do funkcjonariuszy służb mundurowych.** Funkcjonariusze obowiązani są uzyskać zgodę przełożonego na podjęcie dodatkowego zatrudnienia. Nie mogą być członkami partii politycznych. W odróżnieniu od pracowników, którzy w wielu sytuacjach mogą odmówić wykonania polecenia, cechuje ich dyspozycyjność związana z koniecznością natychmiastowego stawienia się do służby i podległością szczególnej dyscyplinie w ramach organizacji opartej na systemie hierarchicznym.
- **Naruszenie zasady praw nabytych, polegającej na zakazie stanowienia przepisów odbierających albo ograniczających prawa przysługujące jednostce lub innym podmiotom prywatnym.** W tym kontekście warto przypomnieć, że Prezes Rady Ministrów Pan Donald Tusk w liście z 25 czerwca 2010 roku skierowanym do żołnierzy i funkcjonariuszy pisał: „Podkreślam z całą stanowczością: warunki przechodzenia na emeryturę i związane z tym odprawy i **wysokość świadczeń** dla zatrudnionych już żołnierzy, policjantów czy funkcjonariuszy innych służb mundurowych nie ulegną zmianie.” Uważamy, że zapewnienia udzielone przez Premiera muszą być respektowane.
- **Przykład rozwiniętych krajów europejskich.** W krajach takich jak Francja i Niemcy funkcjonariusze służb mundurowych w każdym przypadku korzystają z pełnopłatnych zwolnień lekarskich. W Wielkiej Brytanii zmniejszenie uposażenia funkcjonariusza następuje dopiero wówczas, gdy jego choroba trwa dłużej niż 6 miesięcy. W tej sytuacji projekt ustawy zawarty w druku senackim nr 543, w którym nie przewiduje się okresu ochronnego na wzór Wielkiej Brytanii, nie może zostać zaakceptowany przez reprezentujące funkcjonariuszy związki zawodowe.
- **W projekcie ustawy nie zawarto definicji choroby zawodowej.** Definicja taka prawdopodobnie zawarta jest w projekcie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, którego związki zawodowe nie otrzymały do zaopiniowania, tymczasem jest to kwestia o fundamentalnym znaczeniu zarówno dla obecnie procedowanego projektu, jak i innych ustaw dotyczących tematyki zdrowotnej w służbach mundurowych.

- **Zapisy projektu w istocie nakładają funkcjonariuszy do pełnienia służby w trakcie choroby.** Tym samym będą oni narażać zarówno bezpieczeństwo własne, jak i obywateli, z którymi będą mieli styczność.
- **Projekt nie przewiduje rzeczywistego trybu odwoławczego w przypadku decyzji o obniżeniu funkcjonariuszowi uposażenia z powodu przebywania na zwolnieniu lekarskim.** Tymczasem nie ulega wątpliwości, że każda decyzja rodząca skutki finansowe powinna przewidywać drogę sądową dla dochodzenia roszczeń.

Niezależnie od powyższych zastrzeżeń, Federacja Związków Zawodowych Służb Mundurowych wnosi o rozważenie przez Senat możliwości wprowadzenia do projektu ustawy regulacji prawnych w zakresie 30-dniowego okresu ochronnego, podczas którego uposażenie funkcjonariusza przebywającego na zwolnieniu lekarskim w każdym przypadku wynosiłoby 100 %. Wprowadzenie powyższej poprawki jest zgodne z oczekiwaniami funkcjonariuszy służb mundurowych, którzy na co dzień ofiarnie i z zaangażowaniem dbają o bezpieczeństwo Państwa Polskiego. Ponadto proponowana poprawka wyeliminuje zastrzeżenia dotyczące licznych przypadków pospolitych krótkotrwałych zachorowań powstałych w wyniku określonych warunków służby, gdy nie ulega wątpliwości, że funkcjonariusz nie powinien ponosić dodatkowych konsekwencji finansowych z tego powodu. Podobny zapis funkcjonuje obecnie w ustawie o Służbie Więziennej i sprawdza się w praktyce.

Federacja Związków Zawodowych Służb Mundurowych zwraca także uwagę Senatowi RP na kilkuletni już brak waloryzacji płac funkcjonariuszy. W okresie lat 2010 – 2014 miała miejsce jedna podwyżka uposażeń w roku 2012. Średnio w całym wymienionym okresie przypadło 60 zł podwyżki brutto na funkcjonariusza rocznie. Brak waloryzacji w bardzo dużym stopniu zaprzepaszcza efekty ustawy modernizacyjnej z lat 2007 – 2009, której istotnym elementem było wzmocnienie motywacyjnego systemu płac funkcjonariuszy. Prowadzi to również do pogłębiającej się pauperyzacji środowiska służb mundurowych.

Zwracamy się do Pana Marszałka o odczytanie niniejszej petycji na forum Senatu przed głosowaniem ustawy w sprawie zwolnień lekarskich funkcjonariuszy.

**Za Federację
Związków Zawodowych Służb Mundurowych:**

**Przewodniczący
ZG NSZZ Policjantów**

Grzegorz NEMS

FEDERACJA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH SŁUŻB MUNDUROWYCH

Warszawa, 19 lutego 2014 roku

F-16/2014

Przewodniczący
Grzegorz Nems
601 896 105

Przewodniczący
Mariusz Tył
693 878 687

Przewodniczący
Krzysztof Oleksak
602 368 518

Przewodniczący
Krzysztof Hetman
608 340 440

Przewodniczący
Czesław Tula
601 088 268

KANCELARIA SENATU RP
GABINET MARSZAŁKA SENATU
00-902 Warszawa, ul. Wiejska 6

NIP 526-22-07-733

19.02.2014

Szanowny Pan

Bogdan BORUSEWICZ

Marszałek Senatu RP

Federacja Związków Zawodowych Służb Mundurowych zwraca się do Senatu RP o odrzucenie projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji, ustawy o Straży Granicznej, ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, ustawy o Biurze Ochrony Rządu, ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, ustawy o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, ustawy o Służbie Więziennej oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 543, druki sejmowe nr 1497, 1975 i 1975-A).

UZASADNIENIE

14 lutego 2014 roku Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu RP podjęła uchwałę o odrzuceniu przedmiotowego projektu ustawy. Podczas prac komisji przedstawiciele strony rządowej pomimo wniosku senatora Jana Rulewskiego nie przedstawili analiz i badań dotyczących wpływu warunków służby na poziom zachorowalności i zdrowie funkcjonariuszy. Nie podali także przyczyn i źródeł absencji chorobowej funkcjonariuszy w służbie. Nie przedstawili ponadto systemu ochrony przed

zagrożeniami wynikającymi ze służby, a mającymi wpływ na przebywanie przez funkcjonariuszy na zwolnieniach lekarskich.

Zdaniem reprezentantów służb mundurowych powyższe badania i analizy powinny stanowić nieodzowny materiał wyjściowy dla Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Sprawiedliwości do poprawy warunków służby i zdrowia podległych funkcjonariuszy. Nieprzedstawienie tych danych jest niezrozumiałe w kontekście prac nad przedmiotowym projektem ustawy. Porównywanie zachorowalności funkcjonariuszy służb mundurowych do danych statystycznych w ZUS bez podania, z jakiego tytułu jest udzielane zwolnienie lekarskie, jest nierzetelne i niewiarygodne.

Celem przedmiotowego projektu ustawy przygotowanego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych jest zrównanie funkcjonariuszy służb mundurowych z systemem powszechnym. Niestety w projekcie tym zapomina się, że funkcjonariusze wstępując do służby składają rotę ślubowania i mają obowiązek chronić ustanowiony Konstytucją RP porządek prawny, strzec bezpieczeństwa Państwa i jego obywateli, **nawet z narażeniem życia**. Projekt wybiórczo odnosi się do rozwiązań obowiązujących w Kodeksie Pracy. Brak jest propozycji zmierzających w kierunku uregulowania kwestii płatnych nadgodzin oraz gratyfikacji za służbę pełnioną w porze nocnej, niedziele i święta.

Zdaniem Federacji Związków Zawodowych Służb Mundurowych przyjęcie ustawy w proponowanym kształcie nie wpłynie na zmniejszenie liczby dni przebywania funkcjonariuszy na zwolnieniach lekarskich. Negatywną konsekwencją jej przyjęcia będzie za to fakt, że funkcjonariusz obawiając się obniżenia uposażenia do 80% będzie pełnił służbę w stanie zdrowia, który na to nie pozwala. Wpłynie to zarówno na bezpieczeństwo własne funkcjonariusza, jak i obywateli, z którymi będzie miał styczność. Należy podkreślić, że specyfiką służb mundurowych jest pełnienie służby

z bronią palną i stosowanie środków przymusu bezpośredniego.

W związku z powyższym Federacja Związków Zawodowych Służb Mundurowych podtrzymuje argumenty zawarte w piśmie z dnia 10 lutego 2014 roku i **wnosi o odrzucenie przedmiotowego projektu ustawy**. Ponadto Federacja

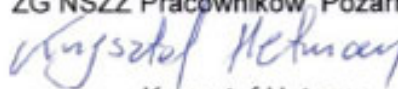
Związków Zawodowych Służb Mundurowych zwraca się do Pana Marszałka z prośbą o wystąpienie do Ministra Spraw Wewnętrznych, Ministra Sprawiedliwości i Ministra Obrony Narodowej o **przeprowadzenie badań wpływu warunków służby na poziom zachorowalności i zdrowie funkcjonariuszy.**

Przewodniczący
KKW NSZZ FSG

Mariusz Tyl

Przewodniczący
ZG NSZZ Pracowników Pożarnictwa

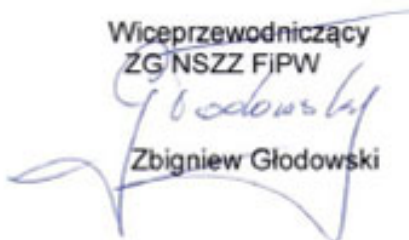
Krzysztof Hetman

Przewodniczący
ZK ZZS "Florian"

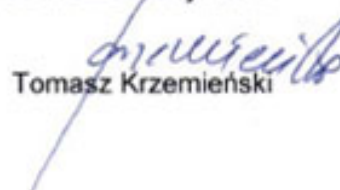
Krzysztof Oleksak

Wiceprzewodniczący
ZG NSZZ FIPW

Zbigniew Głodowski

Wiceprzewodniczący
ZG NSZZ Policjantów

Tomasz Krzemieński